

העם

ללא שמחה

פורים תשכ"ו לא היה חג שמח. אחרי הקארניבל הגדול של מערכת הבחירות, בו בוויזו 300 מיליון לירות, חל חגיהפורים בתקופת הזנבה המדינה כולה נמצאת במצבו של החוגג ששתה יותר מדי, והמתעורר למחרת-היום כשראשו כואב וקובחו מתהפכת.

ההתכחשות הצינית של כל המפלגות להבטחות הבחירות שלהן, ההתייקרות הדיברת, הסחר-מכר העגום בתוך הקואליציה, ופרשת-השחיתות הכלי-מפלגתית של נתגלתה בקואופרטיב דן (ראה עמוד 13) — כל אלה חברו יחד ליצירת אחירה של סלידה מן הקואליציה והאופוזיציה הרישית גם יחד.

האחירה הייתה עגומה עוד יותר, לולא באה טיסת אייבי נתן והוסיפה לחגי-הפירות פולקלור אותנטי. עיתוי מוצלח זה הציל במקצת את המצב — אך לא יכול היה לשנות את האחירה הכללית. **פער זרעש.** בערים הגדולות הבלוט החג את הפער הגובר בין שני חלקי הציבור העיברי.

ישראל הראשונה פינתה את הרחובות, התכנסה בירות המרוחות למסיבות פרטיות חסרות-שמחה, שחלקן הפכו גישפירי שיעמום, חלקן גישפיריהוללות וחלקן גם זה וגם זה (ראה עמודים 14-15). ישראל השנייה מילאה את רחובות הדירים, גם בה לא היתה שמחה אמיתית — והרעש לשמו, ההמולה חסרת-התוכן וההתפרקות באו במקומה. קבוצות של בריגנים עשו ברחוב כאות-הנפשן, ובשעות הקטנות של הלילה חזרו הביתה במכוניות גנובות.

חגיהפורים הפך בישראל מעין הקדמה ליומ-העצמאות. קרוב לוודאי שאותן התופעות יחזרו גם אז — כשהמצעד הצבאי בא במקום שימחה המונית ספונטאנית, שרק היא יכולה לאחד מחדש את שני חלקי ישראל.

מוסדות המימשל איבדו מומן את התגורפה והדמיון הדרושים כדי לארגן חג עממי אמיתי. אך גם אירגון מוצלח אינו יכול לשנות מציאות חברתית. והמציאות החברתית של ישראל, כפי שהיא באה לידי גילוי באירועים כמו חגיהפורים, צריכה להדאיג ולהועיק כל אורח החושב על העתיד.

התפלה

בראש המהדורה

הידיעה צילצלה כהודעת-נצחון. הודיע קול ישראל, בראש כל מהדורות החדשות שלה, ביום השני: יש אפשרות טכנית לי הקים בישראל מיתקן גרעיני משולב לי התפלת מיים ולייצור חשמל. ההודעה פורטה גם שמחיר הקמת היתקן יהיה 200 מיליון דולר (לפי הדי מחירים שהיו נהוגים בשנת 1965), וכי מחיר מטר מעוקב מיים יהיה 22 אגורות — אם יתקבל הכסף להשקעה בריבית של חמישה אחוז.

מאזניים בעלי זיכרון טוב נדהמו לשמוע ידיעה זו בראש מהדורות החדשות, לאחר שקראו אותה, מילה במילה, כבר לפני חודש וחצי בכל העיתונים. מקור הידיעה הוא סוכנות-הידיעות איי-פי, המצטטת את משרד-הפנים האמריקאי, המצטט את הסקר שערכה בארץ חברה אמריקאית. סקר זה הושלם כבר לפני חודשים ויפורסם בארץ בהחכה, מה ראה, איפוא, משרד-הפנים האמריקאי לחזור ולגלות ארי חו שוב?

עוד מתנגדים. הודעת המשרד האמריקאי באה לאחר שבמשך למעלה מי שבוע הציגה העיתונות האמריקאית את ההתפלה כאמצעי לכפיית הפיקוח האמריקני

אי על המחקר הגרעיני בישראל ובמצריים גם יחד.

פירסומים אלה זכו לתגובות בלתי-אווה: דות בארץ, ואל המחנה הגדול של הכלכלי-גים, המתנגדים להקמת המיתקן לאלתר, הצטרפו כל המתנגדים לפיקוח אמריקאי על המחקר הגרעיני בארץ.

השגרירות האמריקאית קוראת את כל העיתונות בארץ, ומרוחת על כך למשרד החוץ בושינגטון. כל ידיעה הקשורה לי מחקר גרעיני בישראל זוכה לתשומת-לב מיוחדת, כי היא נוגעת ישירות לאחת הטרדות העיקריות של הנשיא ג'ונסון — התפשטות הנשק האטומי בעולם, והנסיגן למנוע התפשטות זו.

גם ארצות-הברית וגם ברית-המועצות החליטו זה מכבר למנוע בכל מחיר התפשטות זו, והסכימו ביניהם שכל אחת מהן תדאג לכך באיזורים הנחונים להשפעתה. **פירוז ביוקר.** ישראל היא, לכל הדיעות, איזורה-השפעה אמריקאי, ולכן מטי

לה רוסיה את האחריות על המחקר הגרעיני בארץ, על ארצות-הברית.

בתעודה הבין-לאומית לאנרגיה אטומית, הדיושבת בוניה, מועלה שמה של ישראל לעתים קרובות כאחת מן המדינות המתקדמות ביותר בשטח הפיתוח והמחקר הגרעיני, וכמדינה המסוגלת לייצר נשק גרעיני ני כעתיד הקרוב.

ברית המועצות מנגחת בטענה זו את הנשיא ג'ונסון. גם הגרמנים משתמשים בטענה זו כדי לבסס את דרישתם לנשק אטומי.

הנשיא דה-גול, התותר תחת ההגמוניה האמריקאית בעולם המערבי, תומך בתת-פשטות הנשק האטומי. כל זה משרי את הנשיא ג'ונסון, והוא החליט לשים לכך קץ.

הודעת משרד-הפנים האמריקאי באה לי לחוץ על ממשלת ישראל, שתמנה ותקבל את ההחלטות הנחנות לארצות-הברית, וי שלא תחשב בהתנגדות של כלכלנים ישראלים.

ממשלת ישראל, ובראשה לוי אשכול, הרואה בהקמת המיתקן עניין של יוקרה אישית, קיבלה את הלחץ האמריקאי באבה, ונתנה לו מקום בראש מהדורות החדשות בקול ישראל.

אם אמנם יביא הלחץ האמריקאי לפי רוז אטומי של המרחב — תהיה זו אליה וקוץ בה.

הקוץ: האורח הישראלי ישלם מכיסו עבור מחיר המים המותפלים, העלול לי היות 75 אגורות למטר מעוקב, כפי שי הוכיח העולם הזה.

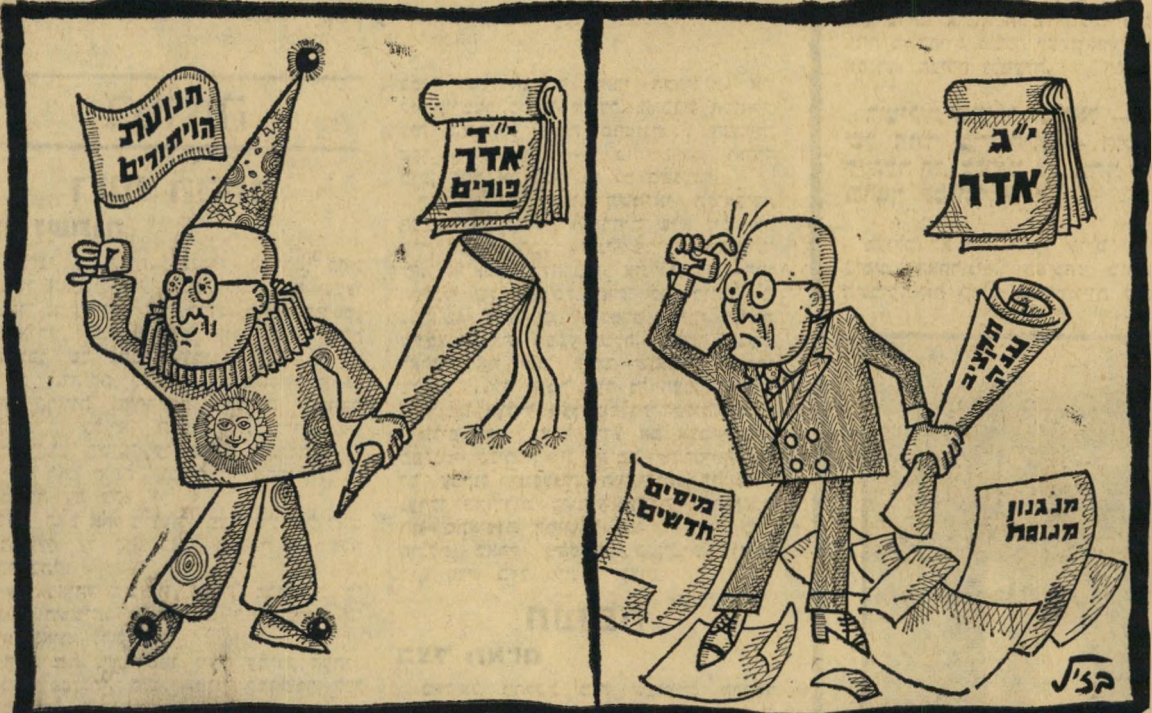
יהיה זה פירוז אטומי יקר. הוא יעלה למדינה 50 מיליון ליי לשנה, בשעה שי אפשר היה לעשות זאת מבלי להפסיד כספים, ואף לזכות ביוקרה בינלאומית ובקידום השלום.

זק ורגים, פרקליטו של מחמוד חג'אזי, עומד לחולל שטרוריה בין-לאומית. רגים עומד להגיע לנמל התעופה לוד ביום די בערב. למרות שממשלת ישראל הודיעה לו שיגורשי מן הארץ אם יופיע ורגים המגדיר את עצמו כ"אייבי נתן הערבי", נושא דרכון צרפתי והוא רוצה להיות נוכח במשפטו של חג'אזי, שהוא פומבי ממשלת ישראל מירכה להתיר לו זאת, מהשיש פי ישפיע על הנאשם.

ראשיהממשלה יאלץ לפרוש שוב לחופשת-נופש במוי שכת. הרופאים יצו על לוי אשכול לצאת לחופשה של כמה שבועות, כדי לשפר את מצב בריאותו. בתקופת חופשתו יעבור ראשיהממשלה שורה של בדיקות-רפואיות, אשר רק לאור תוצאותיהן ייקבע המשך פעילותו כראש-הממשלה וכשר-הבטחון.

בתקופת העדרו של אשכול, ימלא את מקומו כראשי-הממשלה שריהאוצר פינחס ספיר, ואילו בתפקיד שריהבטחון יכהן השר ללאיתיק ישראל גלילי. אין זה מן הנמנע, כי בצמרת המערך ייעשה נסיון למנות את שריהחוזק אבא אבן כממלא-מקום ראשי-הממשלה. אולם אין סיכוי שהצעה זו תתקבל על זעת מפא"י.

חופשת-המחלה של לוי אשכול תאפשר לפינחס ספיר

תחפושת

להחריף את היחסים עם אחדות-העבודה. שריהאוצר יגלה עמדה נוקשה כלפי שרי אחדות-העבודה, תוך מטרה ברורה להביא לקרע במערך. מאידך, ינסה ספיר לקרב בין מפא"י לבין רפ"י, עד כדי השמעת הצעה כלפי רפ"י לחזור לחיקה של מפא"י, או לפחות להקים עימה מערך.

עמדתו זו של שריהאוצר תביא לידי קרע גלוי בינו לבין גולדה מאיר מזכירת מפא"י. בעוד ספיר יפעל להרחיק את אחדות-העבודה ממפא"י, תנקוט גולדה מאיר בצעדים שמטרתם הידוק הקשר בין שני שותפי המערך. גולדה תיזום קיום מושב משותף של מרכזי שתי המפלגות, שבו ייערך דיון לקראת מיוג מלא בין מפא"י לבין אחדות-העבודה.

סירוב הממשלה להגדיל את תקציב השיכון יעולים, שהוא אחד הפעיסים המרכזיים בתקציבו של משרד-השיכון, יגרום לתסיסה בצמרת מפ"ם. שריהשיכון המפ"מי מדכי בנטוב, יודיע למרכז מפלגתו על רצונו להשתחרר מתפקידו, לנוכח הקיצוצים בסעיפי התקציב לשיכון עולים. מוסדות מפ"ם לא יאשרו את התפטרות בנטוב, אולם יפתחו בלחץ על הממשלה, כדי להגדיל את התקציב.

בהמלצה מיוחדת של שריהאוצר ובערבות משרד-האוצר, יאשר "בנקיהפועלים", הלוואה בסך חמישה מיליון ל"י למפד"ל. תמורת מתן הלוואה, בריבית חזקת, תרכוש המפד"ל מניות בסכום של מאה אלף ל"י מבנקיהפועלים. רשמית יוסבר, כי ההלוואה הגדולה ניתנת למפד"ל לצורך איזון תקציבן של הישיבות-התיכוניות השייכות לה. למעשה תוענק הלוואה כדי להקל על המפד"ל בכיסוי הגרעון התקציבי, שנוצר בגלל ההוצאות הגדולות בימי מערכת-הבחירות.

האמון בין שני חלקי גח"ל מתערער והולך. החשש העיקרי אצל רבים מן הליברלים: שערב הבחירות הבאות תעמיד אותם חרות בפני אולטימטום — להסכים מיד לאיחוד מלא, בהנהגת חרות, או ללכת לבחירות לבד, בלי הכנה של ממש. מסקנה אפשרית: פירוק גח"ל במועד מוקדם יותר.

מפא"י תנסה לשבור את חזית המתנגדים לשינוי תקנון הכנסת, שמטרתו לסתום את פי "הסיעות הקטנות". השיטה: שיחוד הסיעות האחרות, ובעיקר רפ"י, הסבורה כי קופחה בחלוקת הזמן.